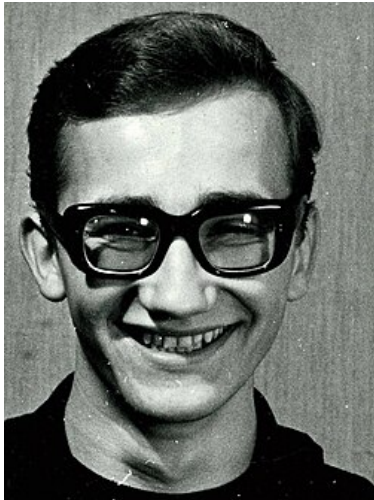

Michał Falzmann

Michał Falzmann	
	
Michał Falzmann (przed 18 lipca 1991)	
Data i miejsce urodzenia	28 października 1953 <u>Jelenia Góra</u>
Data i miejsce śmierci	18 lipca 1991 <u>Warszawa</u>
Zawód, zajęcie	<u>urzędnik państwowy</u>
Odznaczenia	
	

Michał Tadeusz Falzmann (ur. 28 października 1953 w Jeleniej Górze, zm. 18 lipca 1991 w Warszawie) – polski urzędnik państwowy, inspektor Najwyższej Izby Kontroli, który wykrył wielkie nieprawidłowości w Funduszu Obsługi Zadłużenia Zagranicznego^[1] i doprowadził do ich ujawnienia^[2], czego wynikiem była afera FOZZ.

Działalność zawodowa

Pracował w przedsiębiorstwie Agrotechnika^[3], z którego zwolnił się, nie przyjmując należnego mu wynagrodzenia. Później był dyrektorem Polonu, zakładu produkującego urządzenia do pomiaru radioaktywności.

Pierwszy kontroler FOZZ

Będąc kontrolerem Izby Skarbowej w Warszawie wykrył olbrzymie nadużycia w FOZZ. Gdy opisał odkrycie w prasie, wszedł w skład zespołu kontrolerów NIK^[4]. 16 lipca 1991 skierował do dyrektora Oddziału Okręgowego NBP w Warszawie wniosek o udostępnienie informacji objętych tajemnicą bankową, o obrotach i stanach środków pieniężnych (gotówkowych i bezgotówkowych) FOZZ^[2].

Tego samego dnia Anatol Lawina, dyrektor Zespołu Analiz Systemowych NIK, przedstawił mu polecenie służbowe prezesa NIK, prof. Waleriana Pański, o odsunięciu go od wszelkich czynności kontrolnych prowadzonych przez zespół, w którym Falzmanna dotychczas pracował^{[5][6]}. Dwa dni później, 18 lipca 1991, Falzmanna zmarł na zawał serca^[7], mając 37 lat^[8].

W kilka miesięcy po jego śmierci – w przeddzień zapowiedzianego ogłoszenia w Sejmie raportu na temat FOZZ^[9] – w wypadku samochodowym pod Piotrkowem Trybunalskim zginęli najwyższy przełożony M. Falzmana – prezes NIK Walerian Pańko oraz dyrektor Biura Informacyjnego Kancelarii Sejmu RP Janusz Zaporowski^[10]. Siedząca z przodu żona prof. Pański oraz kierowca z BOR służbowej Lancii Thema nie odnieśli większych obrażeń^[10].

Pochowany na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie (kwatery 113-5-15)^[11].

Upamiętnienie

Michałowi Falzmannowi poświęcony jest film dokumentalny Jerzego Zalewskiego, *Oszłołom*^[12], wyemitowany 6 marca 1995 w TVP1. W 2021 roku TVP Info wyemitowała reportaż pt. „Holding” red. Marcin Tulicki, który poruszył m.in. aspekty związane z aferą FOZZ i śmiercią Michała Falzmana^[13].

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2009, „za wybitne osiągnięcia w podejmowaniu działań z zakresu kontroli państwowej, za umacnianie praworządności”, został przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski^[14]. Jego imieniem nazwano ulicę na wrocławskim osiedlu Poświętne^[15].

Grób Michała Falzmana na cmentarzu Powązkowskim

Życie prywatne

Był mężem tłumaczki^[16] i publicystki^[17] Izabeli Brodackiej-Falzmanna^[18] i ojcem pięciorga dzieci: Joanny, Zuzanny, Patryka, Anny i Marii^[19].

Przypisy

1. Oskar Górzyński, *Michał Falzmanna, badał aferę FOZZ do śmierci* (<https://www.rp.pl/artykul/689144-Michal-Falzmanna-badal-afere-FOZZ-do-smierci.html>) [online], rp.pl, 18 lipca 2011 [dostęp 2018-09-09].

2. Wojciech Cieśla, *Na kłopoty – FOZZ* (<http://wyborcza.pl/1,76842,1480412.html>) [online], Wyborcza.pl, 16 maja 2003 [dostęp 2018-09-09].
3. *Kartka z kalendarza: dziś mija 60. rocznica urodzin Michała Falzmann* (<https://ngopole.pl/2013/10/28/kartka-z-kalendarza-dzis-mija-60-rocznica-urodzin-michala-falzmanna/>), „Niezależna Gazeta Obywatelska” [dostęp 2018-09-09] (pol.).
4. Agnieszka Keller, *FOZZ: matka wszystkich afer* (<https://web.archive.org/web/20150318132550/http://biznes.onet.pl/wiadomosci/kraj/fozz-matka-wszystkich-afer/2fg3f>) [online], Onet.pl, 3 listopada 2014 [dostęp 2018-09-09] [zarchiwizowane z adresu (<http://biznes.onet.pl/wiadomosci/kraj/fozz-matka-wszystkich-afer/2fg3f>) 2015-03-18].
5. *FOZZ – matka wszystkich afer* (<https://wiadomosci.onet.pl/kraj/czym-byla-afere-fozz/w3t4nmw>) [online], Onet.pl, 6 września 2018 [dostęp 2018-09-09].
6. *Afery głośniejsze od wyborów* (<http://niedziela.pl/artukul/80545/nd/Afery-glosniejsze-od-wyborow>), „niedziela.pl” [dostęp 2018-09-09] (pol.).
7. *Pamiętnik nieżyjącego inspektora odnaleziony. Rozwikła zagadkę afery FOZZ?* (http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,6696599,Pamietnik_niezujacego_inspektora_odnaleziony_Rozwikla.html) [online], Gazeta [dostęp 2018-09-09] (pol.).
8. Leszek Szymowski, *Odnalezione zapiski wyjaśnia afere FOZZ?* (<https://web.archive.org/web/20180909112040/https://www.tvp.info/656263/odnalezione-zapiski-wyjasnia-afere-fozz>) [online], TVP Info, 7 czerwca 2009 [dostęp 2018-09-09] [zarchiwizowane z adresu (<https://www.tvp.info/656263/odnalezione-zapiski-wyjasnia-afere-fozz>) 2018-09-09].
9. Roman Wyborski, *Dlaczego musiał zginąć Walerian Pańko?* (<https://web.archive.org/web/20180909112051/https://www.rp.pl/Plus-Minus/310069922-Dlaczego-musial-zginac-Walerian-Panko.html&cid=44&template=restricted>) [online], rp.pl, 9 października 2016 [dostęp 2018-09-09] [zarchiwizowane z adresu (<https://www.rp.pl/Plus-Minus/310069922-Dlaczego-musial-zginac-Walerian-Panko.html&cid=44&template=restricted>) 2018-09-09].
10. *Kulisy śmierci prezesa NIK* (<https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/historia/1631229,1,kulisy-smierci-prezesa-nik.read>) [online] [dostęp 2018-09-09] (pol.).
11. *Cmentarz Stare Powązki: IZASŁAWA ZNOWSKA* (https://cmentarze.um.warszawa.pl/pomnik.aspx?pom_id=35629), [w:] Warszawskie Zabytkowe Pomniki Nagrobne [dostęp 2019-11-02].
12. *Oszłom* (<http://www.filmpolski.pl/fp/index.php/421907>) w bazie filmpolski.pl
13. *Afera FOZZ, służby specjalne PRL, raje podatkowe. Reportaż "Holding" odsłania kulisy powstania TVN* (<https://polskieradio24.pl/artukul/2872308,afere-fozz-sluzby-specjalne-prl-raje-podatkowe-reportaz-holding-odslania-kulisy-powstania-tvn>) [online], polskieradio24.pl [dostęp 2024-11-28].
14. M.P. z 2009 r. Nr 32, poz. 449 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20090320449>)
15. Zumi – Wrocław, ul. Michała Tadeusza Falzmann (http://maps.google.pl/maps?oe=utf-8&rls=org.mozilla:pl:official&client=firefox-a&um=1&ie=UTF-8&q=Wroc%C5%82aw,+poswietne&fb=1&gl=pl&hq=poswietne&hnear=0x470fe9c2d4b58abf:0xb70956aec205e0f5,Wroc%C5%82aw&ei=qc4-TvmXHM7JsgbS0K3uDw&sa=X&oi=local_result&ct=image&ved=0CAQQtgM&cid=0,0,14226709523449415180) [dostęp 2011-08-07].
16. Izabela Brodacka-Falzmann, *Lekcja Rose Hu* (<https://web.archive.org/web/20180909150453/http://warszawskagazeta.pl/izabela-brodacka-falzmann>), „Warszawska Gazeta”, 4 września 2018 [dostęp 2018-09-09] [zarchiwizowane z adresu (<https://warszawskagazeta.pl/izabela-brodacka-falzmann>) 2018-09-09].
17. Izabela Brodacka-Falzmann, *Lista felietonów* (<https://web.archive.org/web/20180909150358/http://warszawskagazeta.pl/felietony/izabela-brodacka-falzmann>), „Warszawska Gazeta” [dostęp 2018-09-09] [zarchiwizowane z adresu (<https://warszawskagazeta.pl/felietony/izabela-brodacka-falzmann>) 2018-09-09].
18. *Listy do „Rzeczpospolitej” – „Badał afere FOZZ do śmierci”* (<https://www.rp.pl/artukul/691193-Listy-do--Rzeczpospolitej-----Badal-afere-FOZZ--do-smierci-.html>) [online] [dostęp 2018-09-06] (pol.).

19. *Polityczne wdowy* (<http://kobieta.wp.pl/polityczne-wdowy-5982083030385281a>) [online], *Wirtualna Polska*, 1 grudnia 2008 [dostęp 2017-03-23] (pol.).
-

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Michał_Falzmann&oldid=80209183”